

Н.В. Камашева, канд. екон. наук, Національний банк України

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Практика аналізу фінансової стабільності в Україні ще недостатньо тривала у часі. Вона охоплює оцінку різних сегментів фінансової системи та реального сектору економіки. Важливою складовою аналізу є оцінка ризиків та загроз стабільності фінансової системи.

Макроекономічне середовище характеризувалось значною волатильністю. Економіка України з 2000 року зростала високими темпами, однак ці процеси супроводжувались високим інфляційним тиском. Спостерігався також помірний тиск бюджету на ВВП.

Економіка України є відкритою та залежною від кон'юнктури на зовнішніх ринках. Так, в експорті майже 40 % займають метали та вироби з металів. В імпорті 40 % припадає на енергетичні продукти – нафту і газ.

Високі темпи зростання імпорту були зумовлені розширенням інвестиційного попиту, підвищенням реальних доходів населення та збільшенням обсягів кредитування домогосподарств.

З кінця 2005 року після отримання статусу ринкової економіки в Україні відбувся значний приплив прямих іноземних інвестицій і відповідно капіталу, що дозволило наростити міжнародні резерви. Це можна пояснити сприятливим інвестиційним кліматом, пов'язаним зі стабільністю курсу гривні.

Наступним сегментом аналізу фінансової стабільності є фінансові ринки.

Грошово-кредитний ринок (процентні ставки). Коридор процентних ставок Національного банку України за активно-пасивними операціями широкий (більше 10 в.п.) і змінюється в часі незалежно від траєкторії змін облікової ставки.

Ринок іноземної валюти в Україні достатньо стабільний. Політика НБУ спрямована на підтримку стабільності обмінного курсу гривні до долара США у вузькому діапазоні та регулювання ліквідності банків.

Фондовий ринок показує позитивну тенденцію до зростання. Водночас цей ринок в Україні недостатньо розвинений, що обмежує його вплив на підтримку фінансової стабільності.

На *ринку нерухомості* існує довготривала тенденція до високих темпів зростання цін на житло. Це пов'язано з дисбалансом попиту та пропозиції на цьому ринку. Крім того, багато людей розглядають купівлю квартири як альтернативний засіб заощадження.

В останні роки спостерігається тенденція до зростання частки довгострокових кредитів. При цьому частка довгострокових депозитів

залишається значно нижчою, що при негативному розвитку економіки може призвести до проблем з ліквідністю у банківському секторі.

Нарешті третьою сферою огляду в моніторингу фінансової стабільності є банківський сектор, який розвинений краще, ніж фінансовий сектор.

Банківська система демонструвала високі темпи зростання, ефективно розподіляла фінансові ресурси та досягла високого показника прибутковості.

Однак валютні дисбаланси банківської системи зростають. Так, у 2006 році темпи зростання кредитів в іноземній валюті (95,4 %) продовжували перевищувати темпи зростання депозитів в іноземній валюті (54 %). Причому джерелом додаткових коштів банків є зовнішні кредити, які потім використовуються для внутрішнього іноземного кредитування. Найбільші ризики несе кредитування фізичних осіб в іноземній валюті, яке перевищує темпи зростання відповідних депозитів – 153,8 % порівняно з 57,5 % у 2006 році.

Камашева, Н.В. Аналіз фінансової стабільності в Україні [Текст] / Н.В. Камашева // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей X Всеукраїнської науково-практичної конференції (22-23 листопада 2007 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – Т. 1 . – С. 19-21.